

**Előterjesztés az Országgyűlés Turisztikai és Sport Bizottsága ill.
Környezetvédelmi Bizottsága számára a GKM által szüneteltetésre javasolt, de
turisztikailag országos jelentőségű MÁV vasútvonalak jövőjével kapcsolatban
2007. június 11.**

Mottó: „... Természetesen, ahol a természeti értékek védelme és a turizmus érdeke azt kívánja, az alacsony kihasználtság nem lehet önmagában a megszüntetés indoka. ...”

**Tátrai Miklós, környezetgazdasági (ma pénzügyminisztériumi) szakállamtitkár,
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
2006. szeptember 4.**

A GKM a közlekedési reform részeként 2007 március eleje óta több vasúti mellékvonalon szünetelteti a személyszállítást, de terveiben további szakaszokon is szerepel a forgalom leállítása. Ezek között olyanok is vannak (ill. lehetnek), amelyek **turisztikailag kiemelkedő jelentőségűek, nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, műemléki látnivalók, sőt világörökségi helyszínek (Pannonhalma, Jósvafő–Aggtelek térsége) – azaz turisztikai vonzerők – környezetbarát megközelítését teszik lehetővé.** Fontos említeni a kerékpárszállítás lehetőségét, a diák- és ifjúsági turizmus kiszolgálását, a sok esetben az önmagában is élményt nyújtó utazást – azaz a vasútvonal helyenként része az adott táj turisztikai kínálatának (pl. a Győr–Veszprém vasút bakonyi, híresen szép *cuha-völgyi* szakasza).

A Magyar Turisztikai Egyesület (MATUR) felkéri az Országgyűlés Környezetvédelmi ill. Turisztikai és Sport Bizottságát, hogy az alábbiakban felsorolt, **turisztikailag kiemelkedő jelentőségű vasúti mellékvonalak** személyforgalmának **fenntartása** érdekében **adjon ki Állásfoglalást**, azt juttassa el a GKM, a KöViM, az ÖTM és a cuha-völgyi vonal esetében az OKM tárcavezetőjének, valamint a MEH számára.

A 11-es sz. (Győr–Pannonhalma–)Veszprémvarsány–Bakonyszentlászló–Porva-Csesznek(Cuha-völgy)–Zirc–Veszprém vasút:

„...az ország egyik híres-szép szárnyvonala, a jellegzetes „bakonyi vasút”, a győr-veszprémi vonal. ... Zirc az idegenforgalmi tekintetben kiemelkedő jelentőségű győr-veszprémi vasútvonal legfestőibb Cuha-völgyi szakasza mentén fekszik...”
Magyarország útikönyv (Panoráma, kb. 1972-73)

A jó műszaki állapotban lévő pálya a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. tv. 1. sz. melléklet II. pontja szerint törzsvonal, tehát nem mellékvonal, ennek ellenére *Veszprémvarsány–Veszprém szakasza* 2006 júliusa óta szerepel a GKM mellékvonal-szüneteltetési listáján. A Magyar Turisztikai Egyesület Közlekedési Tagozata tagja a *Cuha-völgye Vasúti Védnökségnek*, így birtokában van az elmúlt hónapokban született állásfoglalásoknak, nyilatkozatoknak. Ezek mindennél többet elmondanak a vasút **környezetvédelmi/turisztikai/műemléki-örökségvédelmi jelentőségéről.**

„Tekintettel a vonal forgalmi, környezetbarát közlekedési, turisztikai, technikai örökségvédelmi jelentőségére **elengedhetetlen** e vasútvonal Veszprémvarsány–Veszprém szakaszának **kiemelése a megszüntetésre tervezett körből.** Egyúttal javasolt a vonal cuha-völgyi szakaszának védetté nyilvánítása, a Bakony és a térség közlekedésében, turizmusában betöltött szerepének kiteljesítése. **A cuha-völgyi vasút nem pusztán egy közlekedési eszköz, jóval több annál: nemzeti érték, mely közúton nem pótolható pompás vonalvezetésű hegyipályaként kultúrtörténeti emlékeket, világörökségi helyszínt és természeti értékeket kapcsol össze.**”

(a MATUR Közlekedési Tagozatának 2006 nyarán készített Állásfoglalás-összefoglalása)

„... a Győr–Pannonhalma–Veszprémvarsány–Cuha-völgy–Zirc–Veszprém vasútvonal ... megszüntetését átgondolásra javaslom, hiszen a vasútvonal turisztikai szempontból jelentős térségen halad át. Magyarország egyik kegszebb vonalvezetésű hegyi vasútjának megszüntetése rontja a térség elérhetőségét, továbbá az sem elhanyagolható szempont, hogy a vasúti közlekedés – más közlekedési eszközökhöz viszonyítva – környezetkímélő közlekedési forma.”

**Dr. Lamperth Mónika, Önkormányzati és Területfejlesztési Miniszter
2006. szeptember 25. (Szám: 1-a-1373/2006.)**

A **2007. február–májusi** időszakban megszülettek **Veszprém és Győr-Moson-Sopron megye** Közgyűléseinek, **Veszprém és Győr megyei jogú városainak**, valamint a **11-es** vonal menti **települések** (Eplény, Zirc, Bakonyszentlászló stb.) **testületeinek** a közszolgáltatási személyforgalom fenntartását, a műemléki védelem alá helyezést támogató **nyilatkozatai**.

2007. május 23-án Dr. Várszegi Asztrik **pannonhalmi főapát támogató nyilatkozatot** juttatott el a **Cuha-völgye Vasúti Védnökséghez** a **11-es** törzsvonal **megmaradása** érdekében.

A **Balatoni Fejlesztési Tanács 2007–2013** közötti terveiben szerepel az **1969-ben** felszámolt, a **11-es** törzsvonalhoz egykor csatlakozó **Veszprém–Alsóörs** (Balaton északi part) **vasútvonal visszaépítése...**

„A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal munkatársai dolgoznak a Győr–Veszprém vasútvonal műemléki értékének feltárásán. Az eddigi vizsgálatok eredményeit értékelve a Hivatal Védetté Nyilvánítást Előkészítő Bizottságának döntése támogatta a vasútvonal jelentős részének műemléki védelem alá helyezését, ezért rövid határidőn belül várható az ideiglenes védési határozat kiadása. Ez a jogintézmény veszélyben levő emlékek pusztulásának megakadályozását célozza. Hatálya a Minisztérium által meghozott végleges védési határozat (vagy annak elutasítása) érvénybe lépéséig tart.” Sarkadi Márton, KÖH, 2007. április 17.

A 75-ös sz. **Vác–Diósjenő–Drégelypalánk–Balassagyarmat** vasút:

A vonal az utóbbi hónapokban jelent meg egyes szüneteltetési listákon.

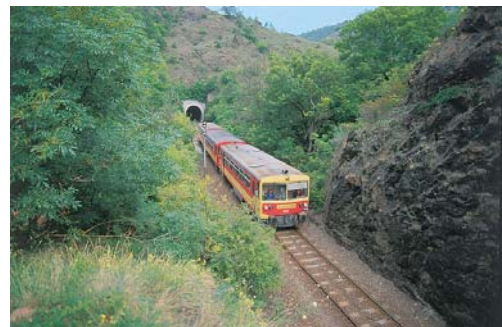
A nagyforgalmú **Bp.–Vác–Szob** fővonalhoz csatlakozó, egyre inkább az agglomerációs közlekedésben (**Berkenye lakóparkjai**) is szerepet játszó vonal a rekonstruált **nógrádi vár** és **Drégelyvár** ill. a **Duna–Ipoly Nemzeti Park** **börzsönyi** tájegységébe vezető **turistautak** megközelítésében (pl. **Diósjenő–Csóványos**), a **kerékpártúrák** szervezésében (pl. **Nógrád–Királyrét**, **Diósjenő–Királyháza–Kemence**) elengedhetetlenül fontos. Fejlesztésével csökkenthető a **2-es** főút terhelése, gyorsabban elérhetővé válna a fővárosiak ökoturisztikai rekreációs területe, a **Magas-Börzsöny**. **Drégelypalánk–Ipolyság** ill. (**Balassagyarmat–**)**Ipolytarnóc–Losonc** között, a magyar-szlovák határon átnyúló vasúti összeköttetés visszaállításával új közlekedési távlatok nyílnának...

A 87-es sz. **Eger–Szilvásvárad** (Szalajka-völgy)–**Putnok** vasút:

Szilvásvárad–Putnok szakasza 2006 júliusa, **Eger–Szilvásvárad** szakasza az utóbbi hónapok óta szerepel egyes szüneteltetési listákon.

A vonal Észak-Magyarország turisztikai „fővárosát”, **Egert** a **szarvaskői sziklaszoroson** át (**alagutak**) szép vonalvezetéssel kapcsolja össze a **Bükk Nemzeti Park** nyugati látogatóközpontjával, **Szilvásvárad–Szalajka-völgyel**. Csatlakozik az országosan ismert kisvasúthoz, lehetővé teszi a lovas és egyéb rendezvényeket tömegesen felkeresők környezetkímélő utazását. **Szilvásvárad–Szalajka-völgy** a **Bükkbe** irányuló **turistautak**, **kerékpártúrák** kiindulópontja. A közelmúltban elbontott szalajka-völgyi iparvágány helyreállításával a

személyvonatokról közvetlen (!) átszállást lehetne biztosítani a kisvasútra, ami vonzóbbá tehetné a gépkocsis közlekedéssel szemben. A **Szilvásvárad–Putnok** vonalrész **elmaradott térségeket** tár fel, közelebb hozza egymáshoz a **Bükk** és az **Aggteleki Nemzeti Parkot** (kerékpárszállítás!).

A 94-es sz. **Miskolc–Edelény–Jósvafő–Aggtelek–Tornanádaska** vasút:

A vonal az utóbbi hónapokban jelent meg egyes szüneteltetési listákon.

A Bódva völgyét követő vonal több műemléki látnivalót is összeköt (Boldva: *Árpád-kori ref. templom*; Edelény: *Coburg kastély, borsodi földvár*; Szendrő: *kékfestőház, Csáky-kastély*; Szalonna: *Árpád-kori templom, fa harangtorony*), jól segíti az **Aggteleki Nemzeti Park** (világörökségi helyszín) megközelítését, mint azt a Szin településhez közel eső állomás elnevezése (*Jósvafő–Aggtelek vá.*) jelzi. Az **Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság** jelenleg dolgozik egy *Bódva-völgyi Ökoturisztikai Fejlesztési Projekt*en, céljuk a környezetbarát turizmusba kapcsolni a Bódva-völgyi, a vasúttal kiválóan megközelíthető elmaradott régiót. A vasút a Cserehátba irányuló **kerékpártúrák** fontos kiindulópontjait is összeköti. A ma is létező, de elhanyagolt *Tornanádaska–Hídvégardó–Torna* (Szlovákia) pályaszakasz rendbehozásával, a határon átvezető forgalom felvételével a határ túloldalán futó fővonalhoz kapcsolódva **Kassa** ill. **Rozsnyó** felé új közlekedési területfejlesztési lehetőségek nyílnának meg. (Külön figyelmet érdemel a trianoni határhúzással szétvágott, csonka /zsák/pályává alakult vonalak összekötésének vizsgálata – Rédicstől Kőrösnagyharsányig – a lehetőségek felszámolása előtt.)

A 98-as sz. (Szerencs–) **Abaújszántó–Boldogkőváralja–Korlát–Vizsoly–Gönc–Hidasnémeti** vasút:

A vonal Abaújszántó–Hidasnémeti szakasza 2006 júliusa óta szerepel a GKM szüneteltetési listáján.

Az elmaradott abaúji régiót átszelő, a **Zempléni-hegységbe**, a *Zempléni Tájvédelmi Körzet*be irányuló **gyalogos** és **kerékpáros túrák** kiindulópontjait, műemléki látnivalókat (*Boldogkőváralja: vár, Vizsoly: ref. templom, Gönc: Huszita ház*) összekötő vonalat min. a nyári szezonban működtetni kellene. A 2006 decemberi menetrendváltáskor felszámolták a vasút fővonal csatlakozásait Hidasnémetiben, ami nyilvánvaló forgalomcsökkenést idéz elő, mely hivatkozási alap lehet a vonal személyforgalmának megszüntetésére...

A legutóbbi szüneteltetési listákon megjelent a **Tisza-tó** melletti **102-es Kál–Kápolna–Kisújszállás** ill. a **103-as Tiszafüred–Karcag** vonal, valamint a *bugaci Kecskemét–Kiskunmajsa* és a *balatonfenyvesi kisvasút* is.

A vasútvonalak „szüneteltetése” a gyakorlatban sok esetben „megszüntetés” jelent, viszont „szüneteltetés” esetén nem kell a pályát elbontani, a terepet rekultiválni. A korábban hivatalosan szüneteltetett vonalakat visszafoglalja a természet, a **pálya és tartozékai „eltűnnek”**.

A MATUR felkéri a T. Bizottságot, hogy a felsorolt vasútvonalak tekintetében azok környezetbarát közlekedési, turisztikai jelentőségének megvilágításával a „vasúti reform” kapcsán segítse hozzá a GKM-et a körültekintő, megalapozott döntésekhez.

Dr. Lengyel Márton
a Magyar Turisztikai Egyesület elnöke

Berki Zoltán
a MATUR Közlekedési Tagozat alelnöke